

سرمقاله

روی الصدوق باسناده عن عبد السلام بن صالح الهروی قال: سمعت أبا الحسن علي بن موسى الرضا عليه السلام يقول: «رحم الله عبداً أحيا أمرنا!» فقلت له: وكيف يحيي أمركم؟ قال: «يتعلم علمونا و يعلمها الناس؛ فإن الناس لو علموا محاسن كلامنا لا تبعونا».

صدوق به سند خود از عبد السلام بن صالح هروی از امام رضا عليه السلام گزارش می‌کند که فرمود: «خدا پیامرزد کسی را که امر ما را زنده کند!» . راوی می‌گوید: به امام گفتیم: چگونه امر شما زنده می‌شود؟ فرمود: «با آموختن علوم ما و تعلیم دادن آن به مردمان؛ چرا که مردمان، اگر از آن تعالیم والا که در سخنان ما هست آگاه گردند، پیرو ما خواهند گشت».

(عبود اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۳۰۷)

«حدیث» میراث‌دار آموزه‌های بلند، آگاهی‌آفرین و هدایت‌گستر آیین پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه اهل بیت علیهم السلام است که عالمان، محدثان و محققان در طول تاریخ به پاسداری از آن قیام کرده‌اند، و در نقل، تدوین، انتقال، فهم بهتر و به‌کارگیری آن کوشیده‌اند. این تلاش‌های گسترده، از دیرباز در قالب نظام‌های آموزشی صورت گرفته، و در بسیاری از کشورهای اسلامی، مؤسسات آموزشی بدان امر اختصاص یافته است، و تلاش سامان‌مند در این جهت، به تربیت محققان و گسترش تحقیقات حدیثی انجامیده است. در ایران هم اگر چه سال‌های درازی است که رشته الهیات، با نام پیشین «معقول و منقول» و با گرایش‌های پنجگانه فقه و اصول، کلام و فلسفه، ادیان و فرق، فرهنگ و تمدن و علوم قرآن و حدیث در سطح دانشگاهی فعالیت داشته، اما همواره در طول این سال‌ها، «حدیث» به عنوان یک حوزه‌جانبی در آموزش و پژوهش، مورد توجه مراکز رسمی دانشگاهی بوده است. این در حالی است که «حدیث» از جمله علوم اسلامی است

که تسلط به آن نیازمند آگاهی‌های گستردهٔ رجالی، تاریخی، اعتقادی، زبان‌شناختی و نیز آموزش عمیق و دقیق است. پژوهش‌های نقادانه و بحث‌های بنیادین دربارهٔ آن، در خارج و داخل جهان اسلام، ضرورت تحقیق و پژوهش مستقل در این حوزه را تقویت کرده و نیاز نسل امروز به بهره‌مند شدن از آن، بر اهمیت بازخوانی و بازپژوهی آن افزوده است.

تشکیل دانشکدهٔ علوم حدیث در مسیر پاسخ‌گویی به این نیازهای گسترده بوده است، از این رو پس از تأسیس دانشکده، مجلهٔ «حدیث اندیشه»، با هدف حمایت و تقویت روحیهٔ پژوهش در بین دانشجویان، فعالیت خود را زیر نظر معاونت پژوهشی به عنوان نشریه‌ای دانشجویی آغاز کرد. چهار سال فعالیت دانشجویی، در قالب چهارده مجله، به خوبی نشان داده است که فعالیت‌های علمی دانشکده تا حدی به بار نشست است و عمق و دقت پاره‌ای از این پژوهش‌ها، حکایت از آن دارد که دانشجویان، خود را باور نموده‌اند و همچنان قادر خواهند بود آثار ارزشمندی به جامعه علمی تقدیم کنند. با آغاز دوره‌های کارشناسی ارشد در دانشکده، فعالیت‌های پژوهشی دانشجویان گسترش یافته است و به نظر می‌رسد که مجلهٔ صرفاً دانشجویی برای ارائهٔ آن تحقیقات، عرصه‌ای محدود است، لذا مدیریت دانشکده با هدف گشودن عرصهٔ وسیع‌تری برای فعالیت علمی دانشجویان، و نیز با هدف ایجاد رقابت سالم در محیط علمی، و بالا بردن کیفیت تحقیقات، بر آن است تا مجلهٔ «حدیث اندیشه» را در دورهٔ جدید به عنوان مجله‌ای دانشگاهی برای ارائهٔ پژوهش‌های برتر دانشجویی، در کنار پژوهش‌های متخصصان این رشته، معرفی کند.

«حدیث اندیشه» تلاش خواهد کرد تا با انتشار پژوهش‌های مربوط به علوم و معارف قرآن و حدیث و حوزه‌های مرتبط، مانند تاریخ، کلام و... از پژوهش‌های انجام شده در این حوزه حمایت نماید؛ و با بررسی و نقد آثار و نشریات مرتبط، در معرفی توانمندی‌ها، رفع کاستی‌ها و ایجاد انگیزه‌ها بکوشد، و همچنان با معرفی پژوهش‌های جدید در حوزه عربی و غربی به وسعت بخشیدن دامنه پژوهش‌ها و روزآمد ساختن آنها کمک کند.

در نهایت، لازم است از زحمات حجة الاسلام والمسلمین سید حمید حسینی معاون سابق پژوهشی که مجموعه حاضر، نتیجهٔ همکاری و مساعدت بی دریغ ایشان است، کمال سپاسگزاری را بنماییم.